

130 LET PRVE SLOVENSKE ŠOLE V CELJU

Šolstvo ima v Celju zelo dolgo in bogato tradicijo. Pomemben del te tradicije predstavlja tudi I. osnovna šola, saj je naslednica prve slovenske šole v Celju, ustanovljene v letu 1875. Pot do njene ustanovitve je bila zelo naporna. Takratna nemška oblast je nasprotovala prizadevanju slovenskih izobražencev, da bi slovenske otroke poučevali v maternem jeziku. Ker so morali okoliški otroci obiskovati skupno mestno šolo, okoliška občina mestni občini za to plačevati prispevek, starši pa šolnino, je bil šolski obisk zelo slab in le malo celjskih okoličanov je znalo pisati in brati. Veliko število šoloobveznih otrok, saj je Zakon o ljudskih šolah iz leta 1869 uvedel osemletno šolsko obveznost, prepolni oddelki mestne šole in uporaba nemščine kot edinega učnega jezika so bili razlogi za ustanovitev prve slovenske šole v Celju z imenom Ljudska šola celjske okolice. Pouk v njej se je začel 20. septembra 1875. Šola je delovala kot slovenska izobraževalna ustanova, čeprav ni imela skupnega šolskega poslopja. Za izvajanje pouka so uporabljali prostore na različnih lokacijah v mestu in njeni okolici. Šoloobveznih otrok je bilo čedalje več in vedno večja prostorska stiska je pospešila prizadevanja za gradnjo novega šolskega poslopja. Ta

prizadevanja so ves čas ovirale nemške šolske oblasti, skorajšnji začetek gradnje pa je prekinila 1. svetovna vojna. Petdesetletna prizadevanja so se končno uresničila leta 1926 in 8. septembra 1927 je bila svečana otvoritev tedaj ljudske šole celjske okolice, imenovane Okoliška šola, danes I. osnovna šola.

Šola je ves čas predstavljala eno izmed trdnjav slovenstva v našem mestu, pridobila pa si je tudi sloves dobre vzgojne in izobraževalne ustanove. Uspešno delovanje šole je kruto prekinila 2. svetovna vojna, ko je šolski hram postal kraj gorja in trpljenja številnih slovenskih družin. Šola je namreč postala zbirno taborišče za pregnane družine na območju takratne Spodnje Štajerske. Otroci so bili odvzeti staršem in poslani v tujino, njihovi starši pa v koncentracijska taborišča. Večina »ukradenih otrok« se je vrnila domov šele po končani vojni.

Po koncu vojne se je v šolsko poslopje znova naselilo otroško veselje. Šola je vse do leta 1958 delovala kot štiriletna, potem pa je dobila kot popolna osemletna šola sedanjo organizacijsko obliko. Osnovno šolstvo se je od takrat do danes močno spremenilo, saj smo vnesli v življenje in delo šole vrsto organizacijskih in vsebinskih novosti. I. osnovna šola je od leta 1990 tudi bolnišnična osnovna šola, saj nudi pouk učencem, ki so na zdravljenju v celjski bolnišnici. Kako humano in pomembno je to delo, ki je pogosto neopazno in skrito očem javnosti, najbolje vedo naši mali bolniki in njihovi starši. Šolska reforma je pred nas postavila nove zahteve, še posebej prostorske. Leta 1997 smo dobili v upravljanje objekt v Kosovelovi ulici in s tem pridobili dovolj prostora za izvajanje programa devetletne osnovne šole. Čeprav slovenske osnovne šole povezuje marsikaj skupnega, ima vsaka svoje značilnosti, po katerih je v določenem prostoru prepoznavna. Vsi, ki smo kakorkoli povezani s I. osnovno šolo, smo veseli in ponosni, da lahko njene posebnosti negujemo in razvijamo še naprej in da predstavljamo kamenček v mozaiku njene bogate zgodovine, zaradi katere spada med spomenike naravne in kulturne dediščine v Celju.

100 LET ŠOLSTVA POD STREHO

III. OSNOVNE ŠOLE CELJE

V raziskovalni nalogi mladih raziskovalcev III. osnovne šole Celje je zapisano: Šole 1903. leta je mestni občinski svet sklenil, da bo mesto gradilo novo šolsko poslopje v Ulici na jarku (sedanji Vodnikovi ulici). V dveh letih je bilo poslopje dokončano. Slavnostna otvoritev je bila 17. septembra 1905. leta. V šolo sta se vselili dekliško ljudska in dekliško meščanska šola.

Kronologija šolstva v tej stavbi se nadaljuje z letom 1945, ko sta v njej delovali moška in ženska nižja gimnazija, in to vse do ustanovitve II. gimnazije Celje.

Celjani srednje generacije se še spominjamo velikih tiskanih črk na pročelju šole, kjer je pisalo II. gimnazija Celje.

Sledilo je leto 1958, ko je Občinski ljudski odbor Celje izdal odločbo o ustanovitvi III. osnovne šole. V duhu časa je nato šola dobila ime OŠ I. celjske čete. Z nastankom samostojne slovenske države pa se je znova vrnilo ime III. OŠ.

Šola je ponosna na tradicijo izobraževanja in vzgoje mladih pokolenj našega mesta. Tako tudi danes sledi tokovom sodobnega osnovnošolskega izobraževanja, živi z učenci in za učence.

Zavedamo se, da sta kvaliteta pouka in vzgoje po meri moralnih vrednot pravih ljudi temelj za naš jutrišnji dan.

Previharili smo viharje novih šolskih okolišev, prepočasne revitalizacije mestnega jedra in prehoda na organizacijo dela z dvema paralelkama posameznih razredov.

Letos, ko slavimo, spet beležimo povečan vpis prvošolčkov. To nam je v vzpodbudo in nam daje moč, da bomo svojim učencem ter svojemu mestu v ponos in v čast.

Učenci in delavci šole se skupaj s starši veselimo praznovanja 100-letnice.

Ivan Janez Domitrovič
ravnatelj

V OBJEMU PRETEKLOSTI, Z MOČJO SEDANJOSTI, NA KRILIH PRIHODNOSTI

Osnovna šola Franca Kranjca praznuje letos petdeset let. Korak se ustavi in spomin seže v vsa leta nazaj. Že leta 1939 je plemeniti učitelj Fran Kranjc daroval zemljišče za šolo. Otvoritev šole je bila 18. septembra 1955, šola pa je imela štiri razrede po dva oddelka. V šolskem letu 1964/65 je šola postala popolna OŠ. 30. maja leta 1970 so se učenci in krajanje razveselili novega športnega igrišča pri šoli. Šola je kmalu postala pretesna za vse učence, ki so prihajali iz Zagrada, Pečovnika, Osnice, Zvodnega, Rifengozda, Košnice, Tremarij, Polul, Brega in Celja, zato je bila 17. julija 1976 otvoritev prizidka. Čas je prinašal spremembe v organizaciji dela, posodobitev ter opremljenost šolskih prostorov.

Ves čas smo imeli veliko načrtov za prihodnost in postopoma smo jih uresničevali. Velikokrat se lotimo novih izzivov, ki nam odpirajo različne poti. Dokaz za to so številni inovacijski projekti, razvojne naloge, soavtorstvo učbenikov, učitelji multiplikatorji.

Učenci svoje znanje in ustvarjalne ideje razvijajo in gradijo v številnih dejavnostih na različnih področjih. Že desetletje je vpet v življenje šole mednarodni Unesco ASP-projekt, v okviru katerega razvijamo večne vrednote: strpnost, enakopravnost, skrb za kulturno in naravno dediščino.

O zdravem načinu življenja se učenci učijo pri pouku in še posebej v okviru projekta Zdrava šola. Zdrav način življenja je seveda povezan tudi z razvijanjem odnosa do našega okolja, zato smo ponosni, da eko zastava vihra pred našo šolo že sedmo leto. Zavedamo se, da je sodobni svet svet informacij in komunikacij, zato načrtno vpeljujemo v pouk in ostale dejavnosti na šoli sodobno tehnologijo. Dobra opremljenost z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo nam omogoča tudi uspešno mednarodno sodelovanje (asistent tujega jezika, mednarodna spletna konferenca, študijski obiski, interkulturno povezovanje), v katerega se učenci z navdušenjem vključujejo. Svet tako postaja za njih odprt, krog prijateljev pa vedno širši. Nitke prijateljstva so spletili z vrstniki na Japonskem, v Nemčiji, Angliji, Španiji, razširili znanje o drugih kulturah in življenju po svetu.

Učenci z veseljem preizkušajo svoje znanje na številnih tekmovanjih iz znanja, kjer dosegajo visoke rezultate. Večkrat posegajo po najvišjih mestih tudi na športnih tekmovanjih. Že več kot desetletje poteka raziskovalno delo, skupaj z učenci pa se veselimo odličnih rezultatov.

Ena naših posebnosti je tudi projekt Ekskurzije, ki je zasnovan tako, da učenci spoznavajo Slovenijo načrtno in postopno, od bližnjega k daljnemu. Učenci sodelujejo z učitelji v fazi priprave, izvedbe in vrednotenja. K osebnotnemu razvoju učenca prispeva tudi čas, ki ga učenci preživijo v šoli v naravi.

Posebno skrb namenjamo odkrivanju in delu z nadarjenimi učenci, kar že dvanajsto leto dokazuje naš strokovno potrjeni model. Seveda pa ne pozabljamo na tiste, ki potrebujejo več razumevanja, pozornosti, spodbud in pomoči pri delu.

Šola živi s krajem in širšim okoljem. Veliko je prireditev, ki jih pripravimo za krajanje ali v sodelovanju z njimi.

In kako naprej? Seveda se bomo v danih okoliščinah trudili še naprej ohraniti kakovostno šolo, ki smo jo skupaj razvili. Še več. Razvoj gre dalje. Upamo na obnovo in širitev šole, ki nam bo spodbuda, da bomo stopili novim izzivom naproti.

Petindvajset let življenja šole je na eni strani veliko, na drugi pa je to le utrinek, ki zaznamuje življenje nekega veka.

Ko se oziramo na prehojeno pot, se nam prikazujejo slike od začetka do današnjega dne. Spomnimo se prvih let delovanja šole. Delo v celodnevni šoli je narekovalo drugačnost. Več je bilo stikov z otroki in starši, v šoli smo pa smo tudi delavci preživeli precej časa. Vse to nas je družilo, sproščenost je postala naš način življenja.

Ko smo vsako leto pregledovali svoje delo in ugotavljali, kako smo ga opravili, so nas uspehi učencev na tekmovanjih, izdelane raziskovalne naloge navdajali z zadovoljstvom, A se nismo zadovoljili z uhojeno potjo, Iskali smo nove izzive za učence in za nas, učitelje.

Lotevali smo se različnih projektov, pa naj je bilo to raziskovalno delo, zgodnje učenje jezika, projektno učno delo, delo z nadarjenimi učenci. Učili smo se drug od drugega, pripravljali vzorne ure pouka, objavljali svoje prispevke v strokovnem tisku.

Vsa leta in vsako leto zapored smo na šolo vabili različne strokovnjake s področja vzgoje in izobraževanja in v šoli za starše skupaj z njimi pomagali razrešiti marsikak problem.

Učence smo vzgajali in vzpodbujali k učenju v slogu latinskega pregovora: Bodi kdaj proti. Misli s svojo glavo. Imeli smo srečo, da smo učitelji lahko avtonomno delovali v tako vzpodbudnem duhu. Oba ravnatelja, ki sta v teh petindvajsetih letih vodila delo na šoli, sta s svojim zgledom vzpodbujala kreativnost in suverenost učiteljev in posredno tudi učencev.

Ponosni smo na sadove svojega dela rezultate tekmovanj, uspehov na zaključnem preverjanju znanja, razstavljenih izdelkov.

Veseli smo, ko naši učenci postanejo uspešni zdravniki, učitelji, raziskovalci. Toplo nam je, ko prepoznamo svoje učence kot vrhunske športnike, televizijske voditelje, plesalce, novinarje.

Uspeha šole pa ne merimo le z na prvi pogled vidnimi rezultati. Posebno srečo za učitelje predstavlja dejstvo, da se učenci v šoli dobro počutijo, da jim je šola všeč, ker je urejena, da se pri pouku veliko naučijo pa tudi nasmejijo.

Kakšno življenje pa živi zbornica? Že petindvajseto leto prijetno, sproščeno in ustvarjalno! Verjamemo, da bomo tudi naslednjih petindvajset let živeli tako, kot je nekoč zapisal Ralph Waldo Emerson: če pogosto in veliko deliš z drugimi..., če se zaveš, da je vsaj en človek zaradi tebe lažje živel to pomeni, da ti je uspelo.

50 let Srednje zdravstvene šole Celje

Šolsko leto 2004/05, ki se izteka, je za nas prav posebno leto. Naša šola je bila ustanovljena leta 1954, torej je jeseni 2004 poteklo 50 let, odkar izobražujemo zdravstvene delavce na srednji stopnji. Verjetno le malokdo ne ve, da se naša šola že vse od ustanovitve nahaja v drugem nadstropju nad jedilnico bolnišnice. Takrat so bili ti prostori zgrajeni za šolo, in sicer za 60 gojenk – fantov niso vpisovali. Vse dijakinje so morale stanovati v internatu, ki je bil do ukinitve v začetku sedemdesetih let v prostorih današnjega oddelka za ženske poškodbe. Ob zaključku šolanja so si takratne dijakinje pridobile poklic srednja medicinska sestra. Tako je bilo pred petdesetimi leti. Danes se šola nahaja še vedno v istih prostorih, ki smo jih v teh letih nekoliko preuredili in prilagodili. Številčno pa je slika popolnoma drugačna. Šola ima 29 oddelkov z 890 dijaki, od tega več kot 200 fantov. Izvajamo štiriletni strokovni program tehnik zdravstvene nege (22 oddelkov), triletni strokovni program bolničar negovalec (4 oddelki) in dveletni poklicno-tehniški program tehnik zdravstvene nege (2 oddelka). V jubilejnim letu pa smo začeli z novim programom za mladino - kozmetični tehnik, s čimer izpolnjujemo cilj, o katerem smo prvič razmišljali že ob uvedbi programov za odrasle mase in pediker pred dvajsetimi leti, pa nas je vedno omejevala huda prostorska stiska. V šoli je redno zaposlenih 60 učiteljev in 7 administrativno tehniških delavcev. Pri nas dopolnjuje svojo obveznost sedem učiteljev iz drugih srednjih šol, štirje naši zaposleni pa poučujejo tudi na drugih šolah. Imamo 11 zunanjih sodelavcev, od tega 6 zdravnikov. V profesorskem zboru je 22 medicinskih sester, ki imajo vse, razen dveh, visoko fakultetno ali strokovno izobrazbo.

In kako spravimo v naše nadstropje tako številčni dijaški in profesorski zbor? Delamo v popolnih dveh izmenah, v najemu imamo vilo Sonjo, kjer so strokovni kabineti in knjižnica. Tri splošne učilnice najemamo v stari gostinski šoli na Kosovelovi ulici; ta danes spada k Srednji poklicni in strokovni šoli Celje. Tudi vse ure športne vzgoje opravimo v najetih telovadnicah, več kot polovico v športni dvorani Gimnazije Celje - Center, ki je bila zgrajena tudi za naše potrebe. V naši šoli seveda potekajo različne interesne dejavnosti na področju kulture, športa, raziskovalnega dela, prostovoljnega dela, pripravljamo okrogle mize s strokovno tematiko, sodelujemo v projektih Zdrava šola, Jabolko, Odprta šola, Teden vseživljenjskega učenja. V mednarodnih projektih Leonardo da Vinci sodelujemo v programih mobilnosti, in sicer predvsem s skandinavskimi šolami že od leta 2000. Sodelujemo z različnimi društvi posebej na strokovnem in humanitarnem področju.

Imamo razvito izobraževanje za odrasle udeležence izobraževanja. Vpisujemo v enake programe kot mladino. Izobražujemo v programih oziroma tečajih za maserje in pedikerje kot pripravo za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije, registrirani pa smo tudi za izvajalca potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij maser in pediker. Delo v šoli je zanimivo in pestro, vendar zahtevno in za nas pogosto zelo naporno in celo obremenjujoče zaradi izjemne prostorske stiske, v kateri delamo že vrsto let. Prizadevanja za rešitev našega prostorskega problema segajo že desetletja nazaj. Zaradi naše vztrajnosti in prizadevnosti pa se nam zdaj vendarle obetajo »boljši časi«. Po dolgotrajnih in zapletenih postopkih je zrasla naša lepa in težko pričakovana nova šola na parceli med garažno hišo in bolnišnico. Postopki za opremo šole so v polnem teku in kaže torej, da bomo jubilejno šolsko leto poleti zaključili s selitvijo v nove prostore. Tako se zaključuje 50-letno obdobje dela v »starih prostorih«. Slovesnost ob otvoritvi naše šole jeseni bo hkrati tudi praznik ob našem jubileju.

*Marija Marolt, prof.
ravnateljica*